

מקורות ללימוד

אסתר פרק ט

- (א) ובשנים עשר חדש הוא־חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר־המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו איבי היהודים לשלוט בהם ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשנאייהם:
- (ב) נקהלו היהודים בעריהם בכל־מדינות המלך אחשוורוש לשלח יד במבקשי רעתם ואיש לא עמד לפניהם כי־נפל פחדם על־כָּל־העמים:
- (ג) וכל־שרי המדינות והאחשדרפנים והפחות ועשי המלאכה אשר למלך מנשאים את־היהודים כי־נפל פחד־מרדכי עליהם:
- (ד) כי־גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל־המדינות כי־האיש מרדכי הולך וגדול:
- (ה) ויכו היהודים בכל־איביהם מכת־חרב והרג ואבדו ויעשו בשנאייהם כרצונם:
- (ו) ובשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש:
- (ז) ואת פרשנדתא ואת דלפון ואת אספתא:
- (ח) ואת פורתא ואת אדליא ואת ארדתא:
- (ט) ואת פרמשתא ואת אריסי ואת ארדי ואת ויזתא:
- (י) עשרת בני המן בן־המדתא צרר היהודים הרגו ובבזה לא שלחו את־ידם:
- (יא) ביום ההוא בא מספר ההרוגים בשושן הבירה לכני המלך:
- (יב) ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה הרגו היהודים ואבד חמש מאות איש ואת עשרת בני־המן בשאר מדינות המלך מה עשו ומה־שאלתך וינתן לך ומה־בקשתך עוד ותעש:
- (יג) ותאמר אסתר אם־על־המלך טוב ינתן גם־מחר ליהודים אשר בשושן לעשות כדת היום ואת עשרת בני־המן יתלו על־העץ:
- (יד) ויאמר המלך להעשות כן ותנתן דת בשושן ואת עשרת בני־המן תלו:
- (טו) ויקהלו היהודיים [היהודים] אשר־בשושן גם ביום ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו בשושן שלש מאות איש ובבזה לא שלחו את־ידם:
- (טז) ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על־נפשם ונוח מאיביהם והרג בשנאייהם חמשה ושבעים אלה ובבזה לא שלחו את־ידם:
- (יז) ביום־שלשה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה:
- (יח) והיהודיים [והיהודים] אשר־בשושן נקהלו בשלשה עשר בו ובארבעה עשר בו ונוח בחמשה עשר בו ועשה אתו יום משתה ושמחה:

מקורות ללימוד

המשך - אסתר פרק ט

- (יט)** על־כֵּן הִיְהוּדִים הַפְּרוּזִים [הַפְּרָזִים] הַיִּשְׁבִּים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר שְׂמֵחָה וּמְשִׁתָּה וְיוֹם טוֹב וּמְשִׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לַרְעֵהוּ:
- (כ)** וַיִּכְתֹּב מְרַדְכֵי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אַחֲשֻׁרוּשׁ הַקְּרוּבִים וְהָרְחוֹקִים:
- (כא)** לְקִיָּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת עָשִׂים אֶת יוֹם אַרְבַּעָה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֶת יוֹם־חַמְשָׁה עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה:
- (כב)** כִּימִים אֲשֶׁר־נָחַו בָּהֶם הַיְהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבָל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשִׁתָּה וּשְׂמֵחָה וּמְשִׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לַרְעֵהוּ וּמִתְנֹת לְאֲבִיוֹנִים:
- (כג)** וְקִבַּל הַיְהוּדִים אֶת אֲשֶׁר־הַחֲלוּ לַעֲשׂוֹת וְאֶת אֲשֶׁר־כָּתַב מְרַדְכֵי אֲלֵיהֶם:
- (כד)** כִּי הֵמָּן בֶּן־הַמֶּדְתָּא הָאֲגָגִי צָרַר כָּל־הַיְהוּדִים חֶשֶׁב עַל־הַיְהוּדִים לְאַבְדֵם וְהַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל לָהֶם וּלְאַבְדֵם:
- (כה)** וּבָבֶאֱהָ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עַם־הַסֶּפֶר יָשׁוּב מִחֲשַׁבְתּוֹ הִרְעָה אֲשֶׁר־חֶשֶׁב עַל־הַיְהוּדִים עַל־רֹאשׁוֹ וַתְּלוּ אוֹתוֹ וְאֶת־בְּנָיו עַל־הָעֵץ:
- (כו)** עַל־כֵּן קָרָאוּ לְיָמֵים הָאֵלֶּה כּוֹרִים עַל־שֵׁם הַפּוֹר עַל־כֵּן עַל־כָּל־דְּבָרֵי הָאֲנָרֶת הַזֹּאת וּמָה־רָאוּ עַל־כֵּךְ וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם:
- (כז)** קִיְמוּ וּקְבִלוּ [וְקִבְלוּ] הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל־זָרְעָם וְעַל כָּל־הַנְּלוּיִם עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר לִהְיוֹת עָשִׂים אֶת שְׁנֵי הַיָּמִים הָאֵלֶּה כְּכַתְּבָם וְכַזְּמָנָם בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה:
- (כח)** וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר וְדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וְעִיר וְיָמֵי הַפּוֹרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְהוּדִים וְזָכְרָם לֹא־יִסּוּף מִזָּרְעָם:
- (כט)** וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בֵּת־אֲבִיחַיִל וּמְרַדְכֵי הַיְהוּדִי אֶת־כָּל־תְּקֵהָ לְקִיָּם אֶת אֲנָרֶת הַפּוֹרִים הַזֹּאת הַשְּׁנִית:
- (ל)** וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְהוּדִים אֶל־שִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אַחֲשֻׁרוּשׁ דְּבָרֵי שְׁלוֹם וְאַמֶּת:
- (לא)** לְקִיָּם אֶת־יְמֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה בְּזִמְנֵיהֶם כְּאֲשֶׁר קִיָּם עֲלֵיהֶם מְרַדְכֵי הַיְהוּדִי וְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְכֹאֲשֶׁר קִיְמוּ עַל־נַפְשָׁם וְעַל־זָרְעָם דְּבָרֵי הַצַּמּוֹת וְזַעֲקָתָם:
- (לב)** וּמֵאֲמַר אֶסְתֵּר קִיָּם דְּבָרֵי הַפְּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתָּב בְּסִפְרָה:

מקורות ללימוד

פורים שני

שמחת הפורים לזכר ההצלה מאסון המוני היתה רעיון מוצלח כל-כך, עד שרבים בכל גלויות ישראל אימצו אותו גם למקרים של ישועה מאסונות ציבוריים ופרטיים. גזירות שמד, עלילות דם, מלחמות, סכנות טבע, מחלות וצרות אחרות שנמנעו או הסתיימו - כל אלה היו סיבה למסיבה שכונתה 'פורים שני'. לרוב ימי פורים שני הללו חוברו פיוטים, תפילות הלל ו-'על הניסים' שהותאמו לנסיבות האירוע. לעיתים חוברה גם מעין מגילה המספרת על השתלשלות העניינים, והיא הוקראה באותו היום בבית-הכנסת המקומי. כמו כן, היה מקובל לא לעבוד ביום זה, והונהגו בו סעודות מצווה ומשלוחי מנות.

ידועים כמאה חגי פורים-שני כאלה, והם נקראים בדרך כלל על שם המקום שבו ניצלו היהודים מאסון, או בשם המזהה את האירוע. בין אלה: פורים נרבונה (צרפת 1236), [...] פורים קסטיליה (1339), [...] פורים נוצרים (אלג'יר 1540) מציין את הצלתם של היהודים מפני הגעתם של שליחי האינקוויזיציה אל המדינה משום שהכובשים הספרדים שעלו על חוף אלג'יר נהרגו ברעידת אדמה [...] ועוד.

